

REFERAT

fra

(5/2016)

SSF's hovedstyrelsesmøde

**tirsdag den 20. september 2016, kl. 18.00,
på Uffe-Skolen, Tønning**

Delegerede: Frauke Alberts, Andreas Berg, Georg Buhl, Annemarie Erichsen, Kirsten Futtrup, Jon Hardon Hansen, Ralf Hansen, Gitte Hougaard-Werner, Britta Jöns, Erik Leth, Petra Katja Mohr, Preben K. Mogensen, Annette Neumann, Sven Nielsen, Uwe Oldag, Knud Ramm-Mikkelsen, Karen Scheew, Steen Schröder, Preben Vognsen

Andre: Tine Andresen, Natalie Aumüller, Henrik Becker-Christensen, Ilwe Boysen, Jens A. Christiansen, Bernd Engelbrecht, Peter Hansen, Jens-Søren Jess, Horst-Werner Knüppel, Leif Volck Madsen, Manfred Nissen, Michael Oetzmann, Kerstin Pauls, Lars Petersen, Viggo M. Petersen, Karen Rettig, Göran Rust (kom senere), Dorthe Weis Salchow, Anker Simonsen (Flensborg Avis), Lars Thomsen, Silke Weinzierl-Hanke

Afbud: Jörn Fischer, Nadine Baumann-Petersen, Bjørn Egeskjold, Erik Fredens, Niels-Jørgen Hansen, Marike Hoop, Anne Mette Jensen, Povl Leckband, Nina Lemcke, Hauke Paulsen, Gerd Pickardt, Maren Schultz, Karsten Weber

Referent: Referat og optagelse på bånd, JAC/jh

Dagsorden:

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7
2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6
3. Valg af dirigent
4. Referatet fra den 5. juli 2016
5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
6. Formandens beretning
7. Nyt fra SSF's udvalg
8. Kulturudvalgets beretning v/ Bjørn Egeskjold
- Drøftelse og godkendelse af beretningen
9. Årsmødeudvalgets beretning v/ Gitte Hougaard-Werner
- Drøftelse og godkendelse af beretningen
10. Det humanitære Udvalgs beretning v/ Leif Volck Madsen
11. Landsmødet

- Valg
- Kontingent
- 12. Status på arbejdet med ændringer af SSFs vedtægter
- 13. Foreningsudvikling: Gruppeoplæg og oplæg v/tænketanken
- 14. Forslag til mødeplan for 2017
- 15. Eventuelt
- 16. Evt. lukket møde

Jon Hardon Hansen byder velkommen til hovedstyrelsesmødet på Uffe-Skolen. En særlig velkomst til generalkonsul Henrik Becker-Christensen og Ilwe Boysen, den nye sekretær for Friisk Foriining.

Man synger "Sensommervise"

Da distriktsformand Göran Rust er forhindret, fortæller skoleleder Horst-Werner Knüppel om distriktet. Det er et distrikt i fremgang med for tiden 376 medlemmer, og kun 2 forældre på skolen er ikke medlemmer i SSF. Man samarbejder med skolen og børnehaven, for også at tiltrække de unge forældre. Både Skipperhuset og Uffe-Skolen står til rådighed for alle mindretalsarrangementer på hele Ejdersted, her bl.a. Vestkystkultur, forårsbrunch, loppemarked, årsmøde, Skt. Hans, wellness-arrangementer etc.

Om skolen fortæller Horst-Werner Knüppel: Elevtallet er stigende med nu 57 elever (17 nybegyndere) og 13 ansatte. I stedet for en vuggestue er der oprettet en familiegruppe, der endda har en venteliste. Man har et stort ønske om at udvide skolen. Skolen er den første PALS-skole (Positiv Adfærd i Læring og Samspil) syd for grænsen samt den første danske nationalparks-kole. Man er sammen med de øvrige syd-vest skoler med i et projekt "Vestjylland - Natur Kultur og Fodbold", som A.P. Møller-Fonden har støttet med 200.000 kr. samt efter en evaluering med yderligere 1 mill. kr. for de kommende tre år. Derefter gik Skjern kommune ind i projektet med 300.000 kr. Derudover står alle foreninger på Ejdersted sammen om et projekt her på skolen, "Det kreative uderum", hvor man vil skabe et aktivitetsområde for alle generationer på skolens areal. Dette støttes af Slesvig-Ligaen. Man har installeret en vandautomat på skolen, hvor eleverne på årsbasis tapper ca. 5.000 liter drikkevand. Der er en daglig kiosk, og man er med i co-op Danmarks madlavningsprojekt. Man går nu sammen med byens tyske grundskole ind i et nyt kulturmødeprojekt med Fanø kommune, som er Tønnings venskabsby.

1. Spørgetid for medlemmer af foreningen, jvf. vedtægternes § 12, stk. 7

Der er ingen spørgsmål.

2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed jvf. § 6

Mødet åbnes. Der er 18 stemmeberettigede hovedstyrelsesmedlemmer til stede, og hovedstyrelsen er dermed beslutningsdygtig.

3. Valg af dirigent

Jon Hardon Hansen foreslår på FU's vegne Steen Schröder som mødeleder og spørger, om der er andre forslag. Det er der ikke. Dermed er Steen Schröder valgt.

Mødelederen takker for valget og konstaterer, at mødet er rettidigt indvarslet og lovligt.

4. Referatet fra den 5. juli 2016

Der er ingen bemærkninger til referatet. Det er dermed godkendt.

5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Der er ingen ændringer eller tilføjelser til dagsordenen. Mødet fortsættes i henhold til den udsendte dagsorden med et enkelt punkt under "Lukket møde".

6. Formandens beretning

100-året for genforeningen

Den 13. september mødtes for første gang et 15 personer stort præsidium i Fuglsangcentret i Fredericia. Præsidiets kommer til at fungere som en politisk styregruppe, som har det overordnede politiske og strategiske ansvar for gennemførelsen af genforeningsmarkeringen 2020. Under præsidiets bliver der nedsat en projektkoordineringsgruppe, der skal varetage koordineringen af genforeningsmarkeringens mange projekter. Denne gruppe forestår en projektleder, der samtidig har sæde i præsidiets. Endelig etableres et antal af projektgrupper med ansvaret for gennemførelsen af konkrete projekter i genforeningsåret.

På mødet valgtes Aabenraas borgmester Thomas Andresen til præsidiets formand. Hans kommune påtager sig opgaven at ansætte en projektleder, der skal medbringe både det historiske knowhow og den organisatoriske kompetence. Vi taler her om en slags eventmanager.

Man var enig om, at genforeningen ikke kun er en regional eller lokal sønderjysk begivenhed, men i allerhøjeste grad også en national begivenhed. Ligesom ved 75-året for genforeningen i 1995, vil de helt store markeringer, der retter sig mod hele nationen, ligge på de tunge historiske dage den 9., 10. og 11. juli. Men faktisk er der hele 13 nationale mærkedage i forbindelse med

Genforeningen 1920, som mere eller mindre berører hele Danmark. Omvendt vil der være en lang række lokale arrangementer i Sønderjylland omkring afstemningsdagen den 10. februar og de 561 genforeningsstene, der blev rejst i årene mellem 1920 og 1938. De står selvfølgelig ikke kun i Sønderjylland men er spredt ud over hele landet.

Ud over den nationale, regionale og lokale fokus vil den europæiske vinkel ikke komme til mangle, idet SSF sammen med FUEN og BDN håber at kunne åbne Mindretallenes Hus 2020. I den forbindelse lykkes det måske, at vor dansk-tyske grænselandsmodel bliver optaget på UNESCO's liste over immateriel verdenskultur. Også det gensidigt berigende grænseoverskridende dansk-tyske samarbejde skal der fokuseres på, selvom det i disse måneder desværre ser ud til at have svært ved at udvikle sig i den rigtige retning.

Vores egen historie og vore egne eksistentielle udfordringer siden 1920 skal selvfølgelig ikke glemmes. Derfor udgiver SSF en jubilæumsbog i anledning af vores kulturforenings 100-års jubilæum fredag den 26. juni 2020.

Årsmødet 2020 afholdes i weekenden 26.-28. juni, hvor vi vil løfte mindretallets samlende folkemøde til en stor folkefest ud over hele landsdelen.

Endvidere vil SSF invitere vores tyske nabo til mindretalspolitiske konferencer, debatmøder, udstillinger, åbent hus-arrangementer m.m. Der er ingen grænser dér. Derudover håber vi på sammen med vore tyske venner i Nordslesvig at kunne invitere til de nationale mindretals europamesterskab i fodbold her i grænselandet - FUEN's såkaldte Europeada, som jo i år blev afholdt i Sydtyrol.

Må genforeningsmarkeringen 2020 blive et år, hvor Dannebrog bliver hejst også for det danske mindretal på en ganske bestemt dag i hele Danmark.

Mindretalsrådet

Den 7. september mødtes mindretalsrådet for tredje gang med forbundsdagens indenrigsudvalg, den såkaldte „Gesprächskreis des Innenausschusses“.

Mindretalsrådet fik af udvalgsformand Ansgar Heveling bekræftet, at alle fire fraktioner i forbundsdagen bestræber sig på at gennemføre en forbundsdagsdebat om Charta-sprogene i Tyskland inden næste valg til september 2017.

Et andet punkt på dagsorden var mindretalsrådets ønske om en styrkelse af mindretallenes politiske participation ved forbundsdagen. Forslaget fra rådets side går på, hvorvidt de politiske partier er parat til at udpege ordfører med ansvar for mindretalspolitikken. Dette emne enedes man om at ville drøfte i en mindre kreds til december, hvor mindretalsrådet inviterer indenrigsudvalgets formand Ansgar Heveling og Hartmut Koschyk til en videre drøftelse af vort anliggende.

Zentralrat Deutscher Sinti und Roma indskærpede endnu engang behovet for oprettelsen af en ekspertkommission mod antiziganisme, ikke mindst set i lyset af det stigende antal af både fysiske og politiske overgreb.

SSF har sammen med SSV påtalt muligheden for ikke kun at give sorberne men også de tre andre nationale mindretal i Tyskland hjemmel til at bruge deres modersmål i retten. Muligheden herfor bliver undersøgt på forbunds- og delstatsplan af juridiske eksperter.

Fremdeles gentog sorberne deres krav om, at der tilføjes en undtagelsesbestemmelse i den tyske navnelov, der giver de sorbiske kvinder ved indgåelse af ægteskab retten til at registreres med det kvindelige suffiks "owa" som tilføjelse til deres giftenavn.

Endelig pointerede friserne over for udvalgsmedlemmerne og de fremmødte embedsmænd, at de årlige projektmidler på 300.000 euro, man modtager fra Berlin, langt fra er tilstrækkelige til at finansiere fremtidssikringen af det frisiske sprog og den frisiske kultur. Her ville det være ønskeligt, såfremt viljen til institutionel støtte ikke er til stede, at man finder frem til en anden finansieringsmodel. Man forestiller sig en slags fond-konstruktion, som pengestrømmen fra Berlin kan flyde ind hhv. ud af.

BMI's åbent hus-arrangement i Berlin

Den sidste weekend i august var mindretalsrådets medlemmer repræsenteret ved Indenrigsministeriets årlige åbent hus-arrangement.

Eva og Steen Schrøder repræsenterede vort mindretal efter sigende på allerbedste måde, idet de lagde en ihærdig og utrættelig indsats for dagen ved engageret at oplyse Berlins borgere og turister om de dansksindede i Sydslesvig.

Bruxelles – Eutin – Danmarks-Møde.

Til slut lige tre kommende aktiviteter blot til foreløbig oplysning og mere indgående orientering på vort næste hovedstyrelsesmøde i november.

DialogForumNorden møder en række danske og tyske EU-parlamentariker til en bredere politisk drøftelse om Europas hhv. EU's situation og politiske fremtid den 28.-29. september.

I fredags var MinoritySafePack til behandling for den europæiske domstol i Luxembourg. Det borgerinitiativ, der gerne skulle ende med, at EU-kommissionen anerkender, at de nationale mindretal i Europa og mindretalspolitikken i det hele taget ikke kun er et nationalt men i høj grad et europæisk anliggende, der kalder på en EU-kommissær med mindretal og mindretalsanliggender som ansvarsområde. Disse problemstillinger vil delegationen på 21 personer fra grænselandet diskutere med europapolitikerne i næste uge.

70 år Slesvig-Holsten.

I forbindelse med Landesgartenschau i Eutin fejrer delstaten Slesvig-Holsten sin 70-års fødselsdag i weekenden den 1.-2. oktober.

SSF vil være til stede og synliggøre mindretallet på markedspladsen i Eutin. I et 5 x 5 meter stort pagodetelt tager mindretallet imod gæster og interesserede i åbningstiden fra kl. 10 – 19 hhv. 11-19. Vel mødt.

Danmarks-Møde.

Sammen med Flensborg Avis, Centralbiblioteket, JydskeVestkysten og SSF arrangeres på vegne af Kulturministeriet i København et Danmarks-Møde den 5. oktober i Flensborg og Slesvig.

Arrangement afholdes i forbindelse med kulturministerens indsamling af danske værdier, som skal optages i den Danmarkskanon der bliver præsenteret for offentligheden til december i år.

Forslag til kanonen indsamles indtil begyndelsen af november. Enhver borger og også vi dansksindede sydslesvigere er velkomne til at aflevere bud på, hvad vi synes er en typisk dansk værdi af immateriel karakter.

Danmarks-Mødet er åbent for alle. Samme dag afholdes der i øvrigt en reception for Bertel Haarder i Thorvaldsens Museum i anledning af, at han nu er den minister, der har siddet længst i en ministerstol siden parlamentarismens indførelse i 1901. I alt 7.853 dage, hvilket svarer til 21,5 år. Det er fornemt gået.

Tak.

Mødelederen takker for beretningen og opfordrer til diskussion. Der er dog ingen bemærkninger til formandens beretning.

7. Nyt fra SSF's udvalg

Ingen meddelelser.

8. Kulturudvalgets beretning

Da udvalgsformand Bjørn Egeskjold ikke er til stede, aflægges beretningen af udvalgsmedlem Knud Ramm-Mikkelsen:

Vores fornemste opgave er at støtte arrangementer udover amter og distrikter i hele Sydslesvig på baggrund af ansøgninger og ønsker. Det synes jeg lykkes rigtig godt fra Vestkystkultur i vest til arrangementer i f.eks. Egernførde i øst, fra Flensborg i nord til Ejderen i syd – alle steder er der kulturelle arrangementer, der har fået støtte – vi har således igen kunnet støtte en bred vifte af arrangementer.

Vores konsulent Nina Lemcke arbejder hårdt på at holde fast i alle trådene og gør et fint stykke arbejde.

Selv om vi er blevet beskåret en smule i budgettet, har det alligevel været muligt at støtte en bred vifte af arrangementer udover distrikter og amter, og vi har ikke måttet afvise seriøse henvendelser. Der er styr på princippet om egenbetaling, og vi går ofte ind med underskudsgarantier.

Vi er nu langt henne i 2016, og denne sæson er rigtig godt i gang, og mange arrangementer er i en god gænge og kører som de skal:

Jazz

Jazzen på Flensborghus er vanen tro i god gænge med fin publikumsopbakning, og forårets koncerter er afviklet fint og flot, og vi kan se frem til en fin række af koncerter i den kommende sæson med et højdepunkt i februar med Danmarks Radios Big Band. Og den forgangne sæson har bestået af mange fine koncerter og fin publikumsopbakning.

Folk Baltica

Folk Baltica er også afviklet og det har været en fin række af koncerter. Nina er kommet med som kasserer, og vi er således kommet tættere på arbejdet i Folk Baltica.

Årsmøder

Ved friluftsmøderne støtter vi op om koncerterne, og vi støtter Dockyard-festivalen, som er blevet et fast programpunkt.

SpilDansk Dagen

SpilDansk Dagen blev i 2015 for omfangsrig, og det er blevet besluttet at vi køber basispakken, så der bliver færre arrangementer og dermed håb om flere besøgende til de enkelte arrangementer.

Samarbejde om skolekoncerter

Nina deltager nu i Skoleforeningens kulturudvalgsmøder, da der fra alle sider har været et ønske om et tættere samarbejde mellem SSF, SdU, Dansk Centralbibliotek og Skoleforeningen.

Vi har stadig et godt samarbejde med interessenter uden for SSF, som for eksempel, Mittendrin, Volksbad og Kühlhaus i Flensborg, hvor vi på forskellig vis får støttet op om dansk-relevante arrangementer i byen, samt medlemsfordele til vore medlemmer. Det er blevet til en del rigtig fine arrangementer, og det arbejde fortsætter.

Vi glæder os til at arbejde videre fremover

Bjørn Egeskjold

Når jeg nu har fået ordet, vil jeg gerne have lov til at komme med en lille tilføjelse til formandens beretning:

Perioden fra Landsmødet i november 2015 til nu har i Kulturudvalget været præget af dels den afvikling af foreningsåret, som der har været i udvalget i mange år, det vil sige, at en masse arrangementer har været afviklet rundt om i hele Sydslesvig, og en masse tilbud er sendt ud til amter og foreninger.

Men det har også været præget af, at udvalget dels har været decimeret i mere end et år, da Begitte Heupel forlod landsdelen få måneder efter, at vi blev valgt på landsmødet i november 2014. Og at det, som det ofte sker, er meget travle personer, der bliver valgt ind i udvalg og bestyrelser, hvilket har betydet, at det ikke har været så ofte, at vi har været fuldtallige til vore møder. Meget ærgerligt. Jeg vil anbefale, hvis det ikke allerede er sket, at landsmødet får lov til at vælge en suppleant, hvis et medlem af et udvalg forlader udvalget i løbet af første år.

Udover det har vi også skullet lære vores nye konsulent, Nina Lemcke, at kende, og det har bestemt været en god og positiv oplevelse. Nina er kommet med mange nye ideer og har en ny og forfriskende tilgang til kultur, foreningen og udvalgsarbejde. Hun, og vi, er meget fokuseret på samarbejde, som Bjørn også har skrevet. Vi opfordrer til, at distrikter og amter samarbejder endnu mere, end de allerede gør, men vi er også på jagt efter nye samarbejdspartnere, både nord og syd for grænsen – til glæde for os alle. Muligheden for nye koncertsteder og involvering af unge står også højt på spise- og ønskesedlen.

Jeg glæder mig meget til det videre samarbejde med Nina – dog vil jeg håbe, at SSF fortsat passer godt på sine ansatte. Nina er nu den 3. kulturkonsulent (eller hvad de nu har heddet), jeg har arbejdet sammen med, og de har alle tre, uanset hvor forskellige de nu har været, i perioder været meget, meget presset arbejdsmæssigt.

Bjørn har undladt at komme med tal i forbindelse med sin beretning. Når man ser på antal tilhørere til vore arrangementer, er der ikke noget at skamme sig over – tværtimod. Til mange af arrangementerne er der flotte tal, som også foreninger i Danmark vil misunde os. Naturligvis er der koncerter, hvor vi må sige, at det nok er for få tilhørere, hvis det var det, der var budgetteret med, men vi kan alle komme ud for alt for godt vejr, orkaner, vigtige fodboldkampe og så videre. Eller forventningerne til, hvor kendte grupper og solister er her syd for grænsen kan slå fejl. Vi, distrikterne og amterne, skal nok blive bedre til at sjusse os frem til, hvad der vil komme af tilhørere, og hvad der er et rimeligt tilhørertal i det og det område til et orkester til den og den pris.

Jeg har i mange år ment, at Kulturudvalget er det mest spændende og (et af) de vigtigste udvalg i SSF. Det mener jeg stadigvæk, og jeg håber, at arbejdet i udvalget fortsat vil have hovedstyrelsens tillid og bevågenhed.

Og så vil jeg i øvrigt opfordre jer til at finde nogle gode, dygtige og interesserede kandidater til dette spændende udvalg.

Jens A. Christiansen: Spørgsmålet om supplerater til Kulturudvalget tages der højde for ved væste vedtægtsændring.

Forsamlingen godkender enstemmigt beretningen.

9. Beretning fra Årsmødeudvalget

Gitte Hougaard-Werner: I weekenden fra den 10.-12. juni blev der for 92. gang fejret danske årsmøder i Sydslesvig.

I alt blev der afholdt 42 møder, deraf 15 om fredagen, 23 om lørdagen og 1 møde udover de 3 friluftsmøder om søndagen.

På de mange møder rundt om i landsdelen kom gæster fra nord og syd for at tage del i og være en del af vore store og små møder, men også opbakningen fra vore egne institutioner og foreningers medlemmer og deres deltagelse er af stor betydning og vigtighed.

Tak

Som sædvanlig vil jeg derfor gerne starte min årsberetning med at sige tak til jer alle. Tak, fordi I på hver jeres måde og i hvert et hjørne af Sydslesvig har været med til at gøre denne weekend til noget ganske særligt. Vi har manifesteret vores tilhørsforhold til det danske, sendt og modtaget hilsner fra Danmark og Tyskland og styrket os selv og hinanden i det betydningsfulde valg, vi alle har truffet på et eller andet tidspunkt i vores liv – nemlig at være en del af det danske mindretal syd for grænsen.

Vores deltagertal ud fra tilbagemeldinger fra de enkelte steder og solgte Valdemarsflag lander på 15 734 – knap 1000 mere end sidste år.

Motto

Sydslesvig – hvad rager det dig? – lød dette års lidt provokerende motto. Det førte da heller ikke kun til positive tilkendegivelser efter offentliggørelsen på sidste års landsmøde; der var alt fra glæde, forundring og måske endda forargelse nogle steder, men bare det, at der blev talt om årsmøderne og mottoet rundt omkring, var en del af vores mål og idé om mere synlighed. Udvalget lagde hele tiden vægt på, at det var et spørgsmål, ikke en afvisende holdning tværtimod.

Udgangspunktet for mottoet var blandt andet 400-året for William Shakespeares død – og derfor var det endelige motto udvalgets interpretation af "To be or not to be - Sydslesviger". Vi valgte at tirre lidt til den enkelte, til mindretallet, til alle gæster og venner i håb om, at mange dermed tænkte en ekstra gang over, hvad det betyder at være eller ikke at være en del af mindretallet, eller hvad det måske ville betyde, hvis Sydslesvig og det danske mindretal ikke længere eksisterede. Vi er nemlig hver især, med vores sindelag, vores bidrag i hverdagen, stort eller lille, med det valg vi har truffet netop en betydningsfuld brik i det store hele, der kaldes det danske mindretal – og som jeg har sagt ved flere lejligheder: ingen må mangle, hvis Sydslesvig skal samles.

Plakaten

Udvalget var klar over, at årets plakat skulle virke positiv, og måtte give udtryk for det åbne spørgsmål og derigennem åbne op for debat omkring mindretallet i stedet for at signalisere – Sydslesvig, hvad kommer det dig ved! Ikke let, men Casper Schack fra Dansk Centralbibliotek sagde ja til at påtage sig denne opgave i tæt samarbejde med vores kulturkonsulent Nina Lemcke og udvalget.

Plakatens budskab skulle være, at "Sydslesvig rager os **alle**". Alle udgør vi en brik i det store puslespil, og hver enkelt brik har betydning om det er i den helt store identitets- og sprogdebat, i undervisningen, ved sang- og hyggeaftner, i håndbold- eller fodboldklubben eller hvor man nu ellers har valgt at leve sit danske liv.

Den endelige plakat blev venlig, genspejlede det brogede fællesskab med mange forskellige, glade tegnefigurer rundt i Sydslesvigkortet, der var et puslespil. Enkelte brikker indeholdt flotte ord som tolerance og identitet, men også hygge, fællesskab og selvfølgelig en Dannebrogsbrik er med. Ord, der er typiske for mindretallet/ Danmark. En plakat, der viser interaktion og glæde, en plakat udvalget var stolte af at kunne præsentere og derigennem kalde til årsmøde.

Undervisningsmateriale

Vi kaldte dog ikke kun til årsmøde, med også til interaktion i skolen. Udvalget udarbejdede et undervisningsmateriale, som lærerne kunne bruge til at drøfte årets motto, mindretal, sprog og identitet.

I materialets introduktion skrev vi blandt andet: *"To be or not to be Sydslesviger, er det ikke det, det hele drejer sig om; at være eller ikke at være en del af mindretallet – og hvorfor. Kan det gradbøjes, og hvem skal bestemme hvem og hvad mindretallet er og ikke er? Vi vil gerne have os alle til at tænke på, hvad Sydslesvig og mindretallet netop betyder for mig – dig, for os og for fremtiden – har det overhovedet en betydning?"*

Der blev lavet differentierede opgaver til 1.-6. klasse; til 7-10 klasse og til gymnasieklasserne, alle med temaet sprog og kultur. Der var både spørgsmål til klassen, præsentationsopgaver, mulighed for at udarbejde produkter og for dramatisering (rollespil) og par- og gruppeopgaver ud fra forskellige læringsstrategier.

Materialet var ment som en hjælp og som udgangspunkt til undervisningen omkring mindretallet. Skoleforeningens dansk-konsulent Tina Joost kom med inspiration og tilskyndelser til materialet, før det slutendelig blev layoutet af Lisbeth fra vores copy- og layout-afdeling, for så at blive sendt ud på skolerne.

Vi måtte er kende, at det nok desværre kom lidt sent ud, men alligevel var der en del skoler, der tog materialet i brug. Desuden kan materialet stadig bruges – uafhængigt af selve årsmødet, da det fokuserer på noget, der altid er aktuelt i mindretalsarbejdet.

Tak til alle, der har hjulpet med at få materialet færdigt eller har brugt det i undervisningen og sidst men ikke mindst tak til eleverne, der har arbejdet med opgaverne. Særlig tak og tillykke til A.P. Møllerskolens 10. årgang, der vandt skolekonkurrencen, idet de fremstillede flere forskellige produkter, der illustrerede, hvad Sydslesvig netop rager dem. Produkterne blev, med hjælp fra Gottorps Amtskonsulent vist på friluftsmødepladsen i Slesvig.

Jeg tog ned på skolen, hvor de unge mennesker var blevet kaldt sammen i festsalen uden at ane, hvad der skulle ske. På udvalgets vegne takkede jeg dem for deres indsats, og de fik overrakt vinderpræmien - et pænt beløb til årgangskassen – som de blev meget glade for, da det faktisk lige var det, der manglede for at kunne gennemføre deres afskedsfest. Så det var en dejlig oplevelse for os alle.

T-shirts

Årets T-shirt måtte heller ikke mangle. Her valgte vi i udvalget kun at fokusere på en af figurene og give den Dannebrogsbrikken i armene, som kan tydes – den hhv. jeg holder fast i danskheden. En glad og venlig T-shirt, der da også faldt i god jord blandt mange. Prisen for voksenstørrelser var på 8,- € og børnestørrelser solgte vi til 5,- €.

Udfordringer med bestillingsfristen, påskeferien og PR omkring salget fik os til at forlænge tidsfrister i sidste øjeblik. På trods af det, blev der dog solgt 830 eksemplarer.

Vi har dog taget problemerne til efterretning og lover bedre tidsplanlægning næste år, så T-shirten kan bæres i ugerne op til årsmødet og ikke først er klar til selve weekenden. Således vil plakaten blive præsenteret allerede i januar, og T-shirt og logo i februar/marts, hvor salget starter med det samme. Amterne vil modtage en pakke med prøve-T-shirts samt salgspakat.

Damefaconen var også et problem, da det egentlig kaldes en girli-form, hvilket gør, at en XL ca. svarer til størrelse 38. Dette er ikke holdbart, hvilket resulterede i, at vi til næste år kun tilbyder børnestørrelser og den almindelige T-shirt-form kaldt "unisex".

Skema og budget

Som arbejdsgrundlag i forhold til *hvor* der afholdes årsmødemøder, *hvem* der er mødeleder og kontaktperson, hvilken underholdning og eventuel musik/ orkester, der ønskes, bruger vi vore kendte ønskeskemaer. De har været tilgængelig via hjemmesiden (under årsmøder – til distrikterne) hele året rundt, så man selv bestemmer i distrikterne, hvornår man vil starte årets planlægning.

På hjemmesiden findes også en inspirationsliste, inddelt i talere og underholdning, sorteret efter omkostninger og en tjekliste til mødelederen. Det vigtigste er dog den nye køreplan til "det gode årsmøde" med fremgangsmåder i forbindelse med årsmødet, aftaler, betaling og refundering af udgifter – altså hvem betaler hvad.

Jeres indsendte skemaer er vores og kulturafdelingens arbejds papirer og danner grundlag for det store program. Husk derfor at private aftaler skal noteres på listen, da vi ellers arbejder efter

først-til-mølle-princippet, hvor vi går efter, hvornår ønskeskemaet er sendt ind til udvalget og kulturkonsulenten.

Desuden er det vigtigt at nævne, om der er truffet økonomiske aftaler. Særligt der, hvor kulturafdelingen ikke selv forhandler en kontrakt i hus, eksempelvis ved skolekor. Så kan der ikke komme overraskelser i det enkelte budget efterfølgende. Stadig gælder, udvalget betaler kun til underholdning og andet, der er bevilget FØR årsmøderne og hvor regningerne er indsendt inden den 15. september samme år – af hensyn til afslutningen af det store regnskab. Denne skærpede form er den eneste måde vi kan få budgettet til at holde. Vi har bestræbt os på en strammere økonomistyring i de seneste år, hvilket har ført til, at vi kunne blive indenfor de budgetterede 86.000 €, hvilket vi selvfølgelig er meget glade for.

Det er en stor sum vi bruger på én weekend, men det er vores allesammens weekend med mange flotte årsmødearrangementer og fine oplevelser for alle – så det er pengene værd!

Møder med de tre friluftsmødeudvalg

Vores årlige møde med de forskellige friluftsmødeudvalg forløb fint. De enkelte udvalg fortæller om deres planer og program, og med held har vi allerede et foreløbigt overblik over økonomien. Men udvalgene ved, at der er loft på deres budget, og skulle det fastsatte beløb overskrides, er det amterne selv, der må betale resten. Mødet er også til gensidig inspiration og er med til at skabe et overblik over disse vigtige friluftsmøder om søndagen, weekendens højdepunkt!

Ønsker et distrikt eller amt et møde med udvalget, står vi gerne til rådighed.

Underholdning og andre arrangementer

Underholdningen har været god og anbefalelsesværdig, og de fleste har fået deres ønsker opfyldt. Særligt på de mindre lokale møder har der været stor opbakning med underholdning fra børnehaver og/ eller skoler, det er uundværligt og centralt for at understrege, at disse møder er vores fælles ansvar. Samtidig er det en god måde at vise, at det valg vi har truffet kommer os ved udover skoletiden.

Tak til alle optrædende, instruktører og ansatte, der har været med til at give børnene og deres forældre et medejerskab i årsmøderne.

I forbindelse med årsmøderne har man kunnet finde en del andre arrangementer på programmet rundt om i landsdelen. Det være sig udstillinger på Flensborg bibliotek, på Aktivitetshuset, på Danevirke Museet og på Mikkberg Kunstcenter. Desforuden aftenhygge, grillaftner, koncerter og Gudstjenester og alt muligt andet. Tak til alle frivillige og deltagere ved alle arrangementerne op til årsmøderne!

Vi havde i samarbejde med Danmarks-Samfundet tilbudt et gratis fanebærerkursus til interesserede. Desværre var der for få tilmeldinger, så kurset måtte aflyses. Vi satser dog på at prøve igen, da vi håber, at de mange frivillige, der bærer Dannebrog ved utallige optog, har lyst til at få opfrisket brugen af fanen ved forskellige lejligheder.

FDF'erne

Ligeledes en stor tak til de mange FDF-orkestre, der traditionen tro kommer til Sydslesvig og deltager i et eller flere møder i løbet af weekenden, både til koncerter, optog og spil til fællessang. Højdepunktet for jer er sikkert den afsluttende fælleskoncert på Søndertorv søndag aften, mange andre nyder at runde weekenden af sammen med jer og jeres fælles musik.

For os hernede gælder: Husk endelig igen næste år at sende fællessange og eller andre musikalske ønsker rettidigt til orkesterlederen – hvis kontakten ikke foreligger, kan den fås via Generalsekretariatet og Katrin. Alle orkestermedlemmer kan være med til at øge kendskabet til mindretallet nord for grænsen, når de tager gode oplevelser med fra alle de gode møder, og så fortæller om det til naboer og venner.

Vi ser frem til igen at byde mange orkestre velkomne i 2017.

Talere

Vores talerrække blev i år ikke ramt af et folketingsvalg. Således var det politiske Danmark og Tyskland fint repræsenteret ved dette års årsmøder.

Vi kunne byde velkommen til repræsentanter fra regeringen, folketinget, Landdagen i Kiel, Grænseforeningen, Slesvig-Ligaen, Danmarks-Samfundet, Forening Norden og egne foreninger og institutioner. Vi er glade for alle de repræsentanter, der siger ja til at komme til Sydslesvig med taler og hilsner, og mange tog da også afsæt i årets motto – på den positive måde!

En særlig velkomst lød til Danmarks kultur- og kirkeminister Bertel Haarder (V), mindretallets "fagminister" børne-, undervisnings- og ligestillingsminister Ellen Trane Nørby (V) og erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen (V).

Desuden var Sydslesvigudvalget repræsenteret ved formand Kim Andersen (V) og medlemmerne Merete Dea Larsen (DF), Martin Henriksen (DF), Christian Rabjerg Madsen (S) og Christian Juhl (EL). Blandt de politiske talere var også folketingsmedlemmerne Mette Bock (LA), Roger Matthisen (ALT), Flemming Damgaard Larsen (V), Nikolaj Villumsen (EL), Præsident for Nordisk Råd og fhv. minister Henrik Dam Kristensen (S), Landstingsformand Lars-Emil Johansen (Inatsisartut), formanden for Region Syddanmark Stephanie Lose (V) og regionsrådsmedlem Jens Møller (Region Syddanmark).

Fra tysk politisk side kunne vi byde velkommen til Ministerpræsident Torsten Albig (SPD), Landdagspræsident Klaus Schlie (CDU), Justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk (SSW), forbundsregeringens mindretalskommitterede Hartmut Koschyk (CDU) landdagsmedlemmerne Flemming Meyer og Jette Waldinger-Thiering (SSW), stedfortrædende kredspræsident Wolfgang Weiß, 2. stedfortrædende borgerforstander Rainer Wittek, kredsmedlem Anke Schulz, distriktsformand Christopf Christiansen fra SSW og Christopher Andresen, SSW-U.

Derudover var Danmarks ambassadør i Tyskland Friis Arne Petersen taler ved friluftsmødet i Flensborg, Generalkonsul Henrik Becker-Christensen talte på Mines Minde, Slesvigs borgmester dr. Arthur Christiansen talte ved friluftsmødet i Slesvig, og borgmester Dorothe Klömmer overbragte en hilsen i Tönning.

Grænseforeningens formand Mette Bock, der ligeledes er folketingsmedlem (LA), var at finde på utallige møder i Sydslesvig, idet hun prøvede at imødekomme så mange talerønsker, som tiden tillod, hvilket vi siger særlig tak for! Grænseforeningen var ydermere repræsenteret ved 1. næstformand Jens Andresen, 2. næstformand Jørgen Bruun Christensen samt generalsekretær Knud-Erik Therkelsen og foreningskonsulent Claus Jørn Jensen.

Slesvig-ligaen var repræsenteret ved formand Anne Marie Thorup, Horst-Werner Knüppel, Anne Oesterle og Hans Jørgen Lych Larsen.

Formanden fra Danmarks-Samfundet Erik Fage Petersen talte og overrakte en fane til Hatlund/Langballe; Grev Ingolf overrakte en fane til SSF-Harreslev. Danmarks-Samfundet var desuden repræsenteret ved næstformand Søren Ib Cruys-Bagger og lokalforeningsformand i Roskilde og omegn Martin Helbo Nielsen.

Der blev desuden holdt taler ved fhv. minister og fhv. formand for Grænseforeningen Torben Rechendorf, fhv. minister Knud Enggaard, landsstyrelsesmedlem for Foreningen Norden Henrik Hagemand og generalsekretær Henrik Wilén.

Vi har ligeledes kunnet byde velkommen til talere fra egne rækker.: Skoleforeningen var repræsenteret ved direktør Lars Kofoed-Jensen, formand Udo Jessen, rektor Jørgen Kühl, skoleinspektør Per Sørensen, skoleleder for Gottorp-Skolen Ole Peter Larsen, skolekonsulent Eberhard von Oettingen, fhv. rektor for Duborg-Skolen Erik Jensen, dagtilbudschef Petra von Oettingen, elevrådsformand ved Duborg-Skolen Henriette Evers og i Lyksborg talte skolens og børnehavens forældre.

Kirken ved pastor Jacob Ørsted, pastor emer. Leif Volck Madsen.

Direktør for SdU Anders Kring og leder af Christianslyst Elly Andersen holdt tale.

SSF var repræsenteret ved formand Jon Hardon Hansen, 1. næstformand og formand for årsmødeudvalget Gitte Hougaard-Werner, 2. næstformand Steen Schröder og 1. bisidder Kirsten Futtrup, Vicepræsident for FUEN og fhv. formand Dieter Paul Küssner og distriktsformand Henry Bohm.

Vi kunne også hilse på en del ungdomstalere rundt omkring i landsdelen, her kan blandt andet nævnes Ann-Riike Johannsen, Boy Repening, Anna Sophie Petersen, Madeline Luise Mahmens, Lil og Klara fra Jes Kruse Skolen.

Tak til alle talere, og til alle dem, der er kommet med hilsner eller stod ved boder og repræsenterede deres forening eller institution ved et eller flere af vore møder, og selvfølgelig til dem, som jeg ikke har nævnt her. Som altid også en særlig tak til alle lyttere, der har udvist vore talere den nødvendige respekt og opmærksomhed.

Debatmødet

En fast del af årsmødeweekenden er debatmødet lørdag formiddag klokken 10 på Flensborghus. Under overskriften "*Værdifællesskab i en verden under hastig forandring*" var der tale ved kultur- og kirkeminister Bertel Haarder samt oplæg ved SSWs gruppeformand Lars Harms og SSFs formand Jon Hardon Hansen. Herefter fulgte der en god debat, styret af generalsekretær Jens A. Christiansen. Mødet afsluttedes med den traditionelle frokost, inden deltagerne drog ud til de respektive årsmøder rundt om i Sydslesvig.

Tak til personalet på Flensborghus for god beværtning og til alle deltagere ved debatmødet for at finde frem til Flensborg en tidlig lørdag formiddag.

Dannebrog

En særlig tak til Danmarks-Samfundet for Valdemarsflag til årsmøderne, et flot adgangstegn gældende for hele Sydslesvig og til alle de møder, man vil deltage i. 50 cent af de lidt forskellige entrépriser går til Danmarkssamfundet.

Dannebrogflaget, der blev sendt af sted fra friluftsmødepladsen i Flensborg søndag, landede samme dag i Marstal på Ærø. Flaget tilbagelagde en strækning på 81 km, inden det blev fundet. Finderfamilien fik tilsendt en boggive.

Pressen

Der har været en fin mediedækning af de enkelte årsmøder, både i form af avisartikler og indslag på internettet.

Flensborg Avis fik trykt en fin årsmødeudgave til søndagens friluftsmøder. Her kunne man allerede læse om de utallige møder, der var afholdt om fredagen og om lørdagen. Denne særudgave sendes også med mandagsavisen, der indeholder bidrag fra søndagens friluftsmøder. Man kan finde flere billeder på www fla de

Zeit-ung har været særdeles aktiv og leveret stof til mange indslag på nettet og på deres side, samt været rundt ved en del møder. Tak for det.

Sønderborg Lokal TV optog en times program fra mødet i Slesvig. Udsendelsen kan ses på stationens webside <https://vimeo.com/172387034> og på amtets hjemmeside <https://www.facebook.com/Sydslesvigsk-Forening-Gottorp-amt-1770416233181180>

Årsmødeudgaven af KONTAKT kom den 26. maj 2016. Her kunne læses om weekendens begivenheder og om arrangementer op til årsmøderne, og midtersiderne indeholdt et detaljeret program, lige til baglommen. Derudover en artikel "bag om plakaten", lidt om

undervisningsmaterialet, Sydslesvigske ferieborn, om friluftsmøderne, indslag med de tilmeldte ministre, præsentation af de forskellige udstillinger og meget andet. Tak for det fine arbejde til Jette, Lisbeth og Bernd.

Da jeg jo kan regne ud, at det var Berndts sidste årsmødeKONTAKT, skal der lyde en særlig tak for godt samarbejde og en utrættelig indsats til dig, kære Bernd.

Evalueringsmødet

Vi mødtes på Slesvighus mandag den 11. juli til vores sædvanlige evalueringsmøde. Vi havde inviteret **alle**, der havde lyst til at deltage og have indflydelse på det, der sker i udvalget – og mange var mødt frem, hvilket vi var meget glade for. Vi måtte endda bære ekstra stole ind.

Vi startede aftenen med, at den nyvalgte amtsformand Petra Mohr fra Gottorp Amt og amtskonsulent Lars Thomsen fortalte om årsmøderne i Slesvig og informerede om weekendens begivenheder. Desuden viste de billeder fra friluftsmødet og nævnte Sønderborg Lokal TV.

Dernæst fulgte et tilbageblik fra udvalgets side, hvor vi netop var inde på køreplanen for "det gode årsmøde", undervisningsmaterialet, afregninger, ansøgninger og balancen i de enkelte programmer – noget for unge men også for gamle.

Dernæst gik runden til de fremmødte og alle kunne komme med ris og ros til udvalget. Mange tog ordet, og der var en livlig debat netop omkring balancen mellem nyt og traditionelt, mellem pjank og alvor. Der var udveksling af ideer, muligheder og løsninger på opståede problemer undervejs.

Mødet sluttede med en opfordring til de fremmødte om at komme med forslag til det kommende årsmødes motto. Kirken havde lagt op til, at det skulle handle om og afspejle 500-året for reformationen, hvilket udvalget gerne vil tilgodese. Der var ingen modsigelser mod denne retning. Man blev enige om, at Kontakt opfordrede alle til at komme med forslag frem til den 20. september, dernæst vil udvalget træffe den endelige afgørelse.

Kommunikationsnetværket lagde op til, at man brugte årsmødemottoet som hele mindretallets parole det pågældende år, så det også blev tydeligt blandt andet på folkemødet, ved kulturnatten og andre steder. Det er udvalget helt med på og vil gerne inddrage kommunikationsnetværket tidligt i processen.

Vi har siden hen talt om, at vi gerne vil invitere de forskellige institutioner og foreninger til på skift at komme med emneforslag – ligesom kirken gjorde i år. På den måde garanterer vi, at det ikke er årsmødeudvalget alene, der bestemmer retningen.

Det endelige motto for årsmøderne 2017 præsenteres stadig ved landsmødet i november.

Udvalget har indtil nu lagt op til, at evalueringsmødet er et dialogmøde med en ikke helt så formel dagsorden. Efterfølgende er det dog blevet ønsket, at mødet gennemføres mere formelt, og det vil vi selvfølgelig efterkomme. Så næste år vil evalueringsmødet have en udførlig dagsorden, en ordstyrer og en protokol fra mødet.

Til sidst gentog vi de delvist ændrede datoer for de næste års årsmøder:

9.-11. juni 2017

1.-3. juni 2018

24.-26. maj 2019

26.-28. juni 2020 – sent, men så er det på 100 årsdagen for mindretallets beståen!

Afslutning og tak

Afslutningsvis skal der lyde en stor tak til alle medvirkende og til alle dem, der gæstede Sydslesvig i løbet af weekenden.

Tak til hele embedsværket, der virkelig har ydet en kæmpe indsats for at få årsmøderne til at fungere så gnidningsfrit som muligt. Tak til vores kulturkonsulent Nina Lemcke, til Katrin, Gaby, Jette, Lisbeth og Bernd for al jeres arbejde og den fantastiske opbakning, I har ydet til udvalget. Tak til generalsekretær Jens A. Christiansen i forhold til debatmødet og invitationerne og kontakten til det officielle Danmark. En særlig tak til udvalget for gode og konstruktive møder.

I har kunnet læse i KONTAKT, at Helle Wendler af private grunde ønsker at stoppe, så tak også for din indsats.

Vi håber, at vi kan finde et nyt udvalgsmedlem, gerne fra Vestkysten, så vi er geografisk godt fordelt. Resten af udvalget står til rådighed og tager gerne imod genvalg.

Vi er allerede i fuld gang med planlægningen til det kommende årsmøde, noget I som sagt alle vil høre mere om til landsmødet den 12. november – glæd jer.

Tak fordi Sydslesvig rager jer alle!

Petra Mohr oplyser, at optøget i forbindelse med Gottorp og Rendsborg-Egernførde amters friluftsmøde fra 2017 starter ved Slesvighus og går gennem byen A.P. Møller Skolen, hvor friluftsmødet så afholdes.

Forsamlingen godkender enstemmigt beretningen.

10. Beretning fra Det humanitære Udvalg

Leif Volck Madsen: Vi prøver stadig at stå til rådighed med råd og dåd for vore 37 aktive ældreklubber rundt omkring i Sydslesvig. Det er nogenlunde det samme antal som sidste år; hertil kommer 4 klubber, der p.t. ikke er aktive, fordi de ikke har nogen leder; det er nemlig her som så mange andre steder et problem, at der ofte er en hel del, der gerne vil hjælpe, men der er færre, der vil påtage et ansvar.

Mange steder kan vi se, at de lokale SSF-sekretariater er optaget af at komme med lokale tilbud om sammenkomster, udflugter o.l., og det gør de rigtig, rigtig godt. Disse tilbud kan Det

humanitære Udvalg så supplere, f.eks. med teaterforestillinger på seniorvenlige tidspunkter, d.v.s. om eftermiddagen. Indtil videre har sådanne forestillinger kun været tilbudt i Flensborg, da det jo er her, de fleste af mindretallets ældre holder til, fordi der løbende sker en tilflytning af pensionister til Flensborg udefra. Men for at bøde på dette har vi skrevet til alle klubber uden for Flensborg by og amt, at Det humanitære Udvalg gerne vil være behjælpelig med den transport, der måtte være brug for, hvis nogen skulle have lyst til at arrangere en fælles udflugt til et af udvalgets arrangementer i Flensborg.

Medarbejderudflugten. Som en påskønnelse af det trofaste arbejde klublederne og deres hjælpere udfører året rundt, er det blevet en hyggelig tradition, hvor udvalget inviterer dem på en årlig udflugt til et mål, skiftevis nord og syd for grænsen. Den 26. august 2015 kørte vi til Tønning, hvor vi straks ved ankomsten bød på en fortræffelig nyfanget skrubbe, og med bunden solidt lagt brugte vi derefter et par timer på at se os omkring i det spændende havmuseum Multimar. Derefter gik turen videre til Almdorf ved Breklum til den navnkundige café Christiansen Café Hacienda. Det er et mærkværdigt etablissement, der består af lige dele hønseri med høns i titusindvis og en café med en overdådighed af lagkager, der indtages i skyggen af kæmpepalmer - og det i hjertet af Sydslesvig. Forsynede med friske æg fra caféens økologiske høns kørte vi tilbage til Flensborg, og der var enighed om, at vi havde haft en rigtig god dag sammen.

I september tog vi dernæst hul på med en gentagelse af heldagsturen til Ærø, idet vi havde haft en lang venteliste fra forårets tur. Det var stort set det samme program, vi bød på! Om det så var vejret, så var det næsten en tro kopi af forårets vejr: nemlig sol fra først til sidst. Dog havde vi ikke Povl Leckband til at vise os rundt i Ærøskøbing denne gang; i stedet for havde vi allieret os med bymuseets leder, som undervejs fortalte os en masse om byen og dens originaler, og hun gjorde det på en morsom og charmerende måde. Der var 46 deltagere med på turen.

Det er ikke kun Det humanitære Udvalg, der indbyder til spændende ture og sammenkomster for vore ældre medlemmer. Distrikterne er i høj grad opmærksom på, at de ældre er en stor og taknemlig gruppe at henvende sig til. Således kom Husums pensionister på besøg i Kobbermølle Industrimuseum den 8. september. Efter at de - sammen med ca. tusind hvepse - havde nydt deres madpakker i sensommersolen uden for museet, blev de vist rundt af to guider. Og Sydtønder amt stod også - sammen med distriktet i Tønning - for en spændende kartoffelbuffet i oktober, og indbød også et par dage senere til SpilDansk Dag for seniorer – alt i alt gode tilbud til de ældre på vestkysten.

Disse arrangementer var med i Det humanitære Udvalgs folder, hvor alle årtidens aktiviteter i øvrigt er at finde. Således også de 3 by- og amtsfester i Flensborg og omkring Slesvig. Rendsborg og Egernførde. Også disse fester nyder stor popularitet blandt de ældre, og de mange deltagere kommer i høj grad hinanden ved, fordi man næsten sidder på skødet af hinanden. Hyggeligt er det!

Men det er ikke spas og udflugter det hele. Udvalget er også sat i verden for at bringe vitaminer til hovedet. Onsdag den 16. september gav Zenobia – 3 charmerende unge damer fra Jelling - en koncert med musik af Carl Nielsen i anledning af komponistens 150 års fødselsdag.

Den 14. oktober kom forfatteren Kristian Ditlev Jensen og fortalte om sine litterære aktiviteter, der havde ført ham vidt omkring i den store verden, og som nu havde bragt ham fra London til Højer og derfra videre til Toosbüygade for at samle stof til en bog om Sydslesvig.

Den 18. november fik vi besøg af Jørgen Tranekær Andresen, en søn af Siegfred Andresen. Han fortalte om sin farfar og far, der begge havde måttet gøre tjeneste i de tyske hære i første halvdel af 1900-tallet – en spændende beretning, som da også var meget vedkommende for mange af tilhørerne.

Og julestemningen blev så sikret den 9. december, da 'Kirkecaféen' sang og spillede kendte og ukendte julesange.

En formiddagstur i biffen var der også blevet plads til den 5. november, hvor vi så det meget stærke danske drama 'Stille hjerter', båret af fornemme skuespilpræstationer.

Forårsprogrammet tog vi så hul på med en lille koncert med klassiske og moderne sange, fremført af Jens Chr. Krause, som blev akkompagneret af Peter Geilich. Det var den 14. januar, og knap en uge efter var der en teaterforestilling på Flensborghus, idet Pia Rosenbaum fremførte en monolog om dagliglivet bag jerntæppet. 'Hunden er rask' hed forestillingen, og den var både morsom og tankevækkende og gav et vældig godt billede af en tid, som de fleste publikummer stadig havde en ganske klar erindring om. En stor oplevelse.

Den 10. februar aflagde vi sammen med lærerforeningens pensionister et spændende besøg på St. Knudsborg, St. Knudsgildets hjemsted i Munketoft. Gildebror Erik Jensen fortalte levende om stedet og om gildets gamle historie, og vi nød kaffen i den flotte gamle gildesal – en fin eftermiddag i Flensborgs ældste danske bygning.

Dernæst fulgte to arrangementer i Slesvig, som vi sammen med de danske institutioner i byen indbød til i Ansgarsalen og i biblioteket. Den 18. februar fortalte Jørgen Johansen om forskellige europæiske pilgrimsveje og den kultur, de har været udtryk for, og den 2. marts indbød den samme kreds til et foredrag ved Linda Lassen om den sønderjyske vandre lærer Henriette Gubi, der efter 1864 rejste rundt på gårdene i Sønderjylland og underviste børn og voksne og på den måde gjorde sit til at holde det danske sprog ved lige i en tid, hvor det var truet på livet af de prøjsiske myndigheder. Det var to spændende aftener, som også lokkede folk fra Flensborg til byen, og Det humanitære Udvalg vil gerne støtte lignende arrangementer i fremtiden.

Den 9. marts havde vi inviteret Karin Johannsen-Bojsen til at causere over emnet "Sydslesvigske selvbiografier fra 1920 – 1990". Karin har jo i mange år interesseret sig for sydslesvigsk litteratur, og netop selvbiografier er der mange af. Derfor blev det 2 ½ timer sprængfyldt af stof og baggrundsstof og med udvalgte oplæsninger – jeg tror til inspiration for de mange tilhørere.

Også i Husum fik seniorerne et spændende tilbud, nemlig en dokumentarfilm om Rudbøl sø, landskab og mennesker i Nordfrisland. Det var igen sekretariaterne i Husum og Tønning, der

stod som indbyder til denne eftermiddag i marts, og det var filmens producent og instruktør, der selv introducerede filmen.

Som sædvanlig indbød vi også til et højskoleophold i Danmark. Annonceret i folderen var et ophold i april på Rude Strand Seniorhøjskole, men kort før jul fik vi pludselig besked om, at højskolen var gået i betalingsstandsning, og dermed var alle forårets kurser aflyst!

Det var noget af en mavepuster, men heldigvis havde vi ikke indbetalt noget som helst, så vi mistede ikke penge ved konkursen, og heldigvis lykkedes det os efterfølgende at få plads på Nørre Nissum Seniorhøjskole i stedet for. Her fik vi tilbudt to sideløbende kurser, et om de gamle danske kolonier, og et om film og litteratur og filmatisering af litteratur, og disse kurser var der bestemt stor tilfredshed med blandt vore folk. I det hele taget er Nørre Nissum et på alle måder anbefalelsesværdigt sted: gode fysiske rammer, dygtige og inspirerende undervisere, hyggelig atmosfære og fremragende mad! Men da dette ophold allerede lå i slutningen af februar, var vi ikke helt så mange, som vi plejer at være.

Onsdag den 20. april var der igen formiddagsfilm på biblioteket. 'Biffen's folk, Michael Juul Olsen og Flemming Birkemose, stod for det tekniske og introducerede også den på mange måder rørende film af Erik Clausen 'Mennesker bliver spist'. Disse formiddagsarrangementer er der mange, der er glade for; i hvert fald er der mellem 30 og 50 deltagere hver gang.

Den 27. april kom fhv. højskolelærer og -forstander Niels Ole Frederiksen og delagtiggjorde os i sine betragtninger om det at blive gammel (ældre). Han mente overordnet ikke, at der var nogen grund til panik af den grund og pegede på flere positive sider af sagen, og det gav hans tilhørere ham da også ret i! Han var glad for at blive bekræftet i foredragets titel og tese: at der også er et liv efter 65.

Juni måneds foredragsholder var lektor Jørn Buch fra Haderslev. I et sprudlende foredrag om 'Gørings kunsttyverier' fortalte han om de to 'oberscheisskerle' Hitlers og Görings - omstændighederne taget i betragtning - nærmest perverse kunstinteresse. Det var ikke kedeligt at høre på!

Og den 15. juni kørte vi så til Aarhus for at besøge Moesgaard nye museum. Både museets faste udstillinger og særudstillingen om de romerske gladiatorer var storslåede og spændende, men prisen tog nok selve bygningen, som Henning Larsens tegnestue har stået for; og som tillægsgevinst havde vi i det strålende vejr fra toppen af bygningen den skønneste udsigt over det meste af Århusbugten.

Traveturene har vi stadig megen glæde af, 4 om foråret og 4 om efteråret, og hvis bare vejret er nogenlunde, er der også særdeles god tilslutning. Vi er mellem 15 og 25 hver gang.

I august gik vi Gråsten-skovene tyndt; i september gik vi omkring Tørning Mølle og Christiansdal; i oktober gik vi rundt om Hedeby Nor, og i november lykkedes det os næsten at fare vild i Lyksborgskovene; vi endte dog med at få alle med hjem. Og foråret begyndte vi med en tur rundt om Nyhus sø; derefter gik vi på opdagelse i en af de mange skovområder i Aabenraa i april, og i

maj gentog vi en af de dejligste ture i Sydslesvig, nemlig turen omkring Winderatter See – og kunne konstatere, at der ikke længere er bisonokser i området. Forårets sidste tur i juni var en etape af gendarmstien, denne gang fra øst mod vest, fordi vi skulle slutte i Gammelgab på Broagerland, hvor Kirsten Krienke havde inviteret på lækker suppe i deres sommerhus.

Torben Kvist, der var den, der for næsten 20 år siden tog initiativ til disse traveture i grænselandet, har nu til sin store utilfredshed måttet erkende, at helbredet ikke vil mere – han fyldte 85 her i foråret – så man må jo også sige, at han har gjort det godt. I stedet for vil Angelika og Gregor Roelke være med til at finde, planlægge og afvikle de fremtidige ture, og da de er fortrolige med egnene både nord og syd for grænsen og tilmed er nogle superhyggelige mennesker, så er det dejligt, at de er kommet på banen.

Værestedet – dette uformelle mødested for pensionister og andet godtfolk, har stadig glæde af at være rammen om et par hyggelige timer hver tirsdag eftermiddag. Der spilles kort, bræt, billard – og der snakkes over det fælles kaffebord, som alle for en kort stund mødes ved kl. 15.00. Der er intet medlemskab; man kommer bare, hvis man har lyst til at være med i fællesskabet – og hygge sig, det gør de!

Seniordansen, som Signe og Anders Schalz Andersen har ledet i mange år, så sidste år ud til at skulle indstilles på grund af for ringe og for uregelmæssig deltagelse. Men heldigvis lod Signe og Anders sig overtale til at lade det komme an på en prøve i efteråret, og ved udsigten til at denne populære aktivitet skulle forsvinde, mobiliseredes nye og gamle deltagere, og i løbet af foråret 2016 kunne der afvikles 6 danseeftermiddage, så nu er alle glade igen, og Signe og Anders må vente lidt med at gå på pension.

Pensionistgymnastikken, som Edel Linke er leder af, er fortsat et populært tilbud hver onsdag formiddag, og p.t. sysles der endda med tanken om at oprette et nyt hold, specielt strikket sammen til ældre, hvis førlighed er svækket, men som har brug for andre former for motion, og det ser ud til at komme i gang inden for alt for længe.

I løbet af det sidste år er det humanitære udvalg blevet udvidet med en repræsentant for SdU. Det var Kirsten Futtrup, der på et SSF hovedstyrelsesmøde foreslog det, og SdU udpegede efterfølgende René Lange til posten. Det samarbejde er vi glade for, og det har medført, at der i efteråret er tilbudt fire formiddages 'Idræt om dagen' til pensionister og alle, der har tid i dagens løb. Det foregår i Idrætshallen, og deltagerne får lov til at prøve forskellige idrætsaktiviteter, for at inspirere deltagerne til at komme i gang med motion i en eller anden form.

Kirsten Jensens russiskundervisning fortsætter med en flok utrættelige kursister; jeg ved ikke, om de gør de store fremskridt, men de har det hyggeligt.

Støttekredsen, som er de frivillige hjælpere på plejecentret i Nerongsallé, er også fortsat aktive stort set hver eneste dag, hvor de påtager sig utallige vigtige opgaver omkring beboerne, som personalet bare ikke har tid til. Kæthe Kühl, som leder dette arbejde sammen med centrets

ledelse, er konstant på udkig efter flere, der har tid og lyst til at bruge et par timer på dette meningsfyldte arbejde.

Det humanitære Udvalg har fået 2 nye medlemmer i det forløbne år. Birgit Messerschmidt trådte ind i udvalget som afløser for Jørgen Pejtersen, som havde ønsket at træde ud, og så kom – som sagt – René Lange ind som repræsentant for SdU, og vi er glade for de to nye medlemmer.

Men vi er kede af, at vi den 24. juni skulle sige farvel til vores mangeårige sekretær Helga Dittrich. Hun har i mange år været en uvurderlig hjælp i det daglige arbejde og ikke mindst ved udgivelsen af vores folder to gange om året. Sammen med Lisbeth fra layout-afdelingen sørgede de to for en fornem publikation. Udvalget har nu fået en ny sekretær i Susanne Schiessel, og nu glæder vi os så til at arbejde sammen med hende.

Preben Vognsen er ked af, at amterne sidste år fik besked på, at Det humanitære Udvalg vil beskære tilskud til ældrearrangementer i amterne med en tredjedel. Det er det forkerte sted at spare. Amterne har svært ved selv at finansiere amtsfesterne.

Forvaltningen vil undersøge sagen og vender tilbage.

11. Landsmødet 2016

Valg: Første næstformand og første bisidder er på valg og tager begge imod evt. foreslået genvalg, og der skal findes en kandidat til 2. suppleant-posten. Derudover står de faste udvalg på valg. Ved Teater- og koncertudvalget genopstiller den nuværende formand Hauke Paulsen ikke, mens de øvrige 4 medlemmer tager imod evt. foreslået genvalg. Ved Kulturudvalget står Bjørn Egeskjold ikke længere til rådighed til formandsposen, men vil dog gerne fortsætte i udvalget som menigt medlem. Derudover skal der vælges nye medlemmer for Kirsten Vognsen-Weiss samt den vakante plads efter Begitte Heupel. Ved Årsmødeudvalget tager alle på nær Helle Wendler mod evt. foreslået genvalg. Amterne er blevet opfordret til at indsende kandidatforslag. Det er at foretrække, hvis vi kan opnå en geografisk spredning, så alle områder af landsdelen er repræsenteret i de enkelte udvalg.

Kontingent: På sidste hovedstyrelsesmøde blev det besluttet, at de forestående besparelser bl.a. skal opfanges via kontingentforhøjelser. FU foreslår, at både enkelt- og husstandskontingentet forhøjes med 1 € til 23 € hhv. 36 €. Efter en længere diskussion om forskellige forslag blev man enige om, at hovedstyrelsen indstiller en kontingentforhøjelse til landsmødet på 2 € til 24 € for enkeltkontingentet og 37 € for husstandskontingentet. Ungdomskontingentet er fortsat 5 €.

Niveauet for SSF's kontingent fremover tages op til en generel drøftelse i 2017.

12. Status på arbejdet med ændringer af SSFs vedtægter

Jens A. Christiansen orienterer om, at organisationsudvalget har kigget på vedtægterne med henblik på en aktualisering. I løbet af de næste dage sendes et udkast til alle hovedstyrelsesmedlemmer med opfordring til at behandle det i de respektive amtsstyrelser. Derefter behandles det på hovedstyrelsesmødet den 31. januar. Der er i det store og hele kun tale om små korrekturer, den vigtigste ændring er muligheden for at vælge suppleanter til de faste udvalg. Derudover er nogle ting flyttet fra vedtægterne til hovedstyrelsens forretningsorden. Amtsstyrelserne skal ikke blot tage stilling til de i udkastet markerede punkter men til hele værket.

13. Foreningsudvikling. Gruppeoplæg og oplæg v/tænketanken

Tine Andresen skitserer kort, hvad der er sket omkring foreningsudviklingen. Der blev nedsat en Tænketank bestående af Preben K. Mogensen, Petra Mohr, Nadine Baumann-Petersen, Jørn Fischer, Eberhard von Oettingen, Lene Lass, Gitte Hougaard-Werner og Jon Hardon Hansen, samt efter det ekstraordinære hovedstyrelsesmøde forskellige grupper med overskrifterne "Hele mindretallet på landsbyhøjskole", "Flere og bedre aktiviteter", "Utopi", "Vision" og "Hvad kan vi gøre for Danmark?". Desværre er arbejdet gået i stå, og i det sidste møde med Tænketanken deltog kun 4 medlemmer. Derfor sidder hele forretningsudvalget fremover i Tænketanken. På dette møde blev man enige om, at vi koncentrerer os om indholdsdelen. Som følge heraf har vi fremstillet en flyer med spørgsmål, der er tiltænkt en debat i distrikter og amter på delegeretmøderne forud for landsmødet, hvor emnet indgår som "Højlunds forsamlingshus". Desuden sendes flyeren til alle landsmødets delegerede, så man kan forberede sig og vi kan få en god diskussion på landsmødet. FU og generalsekretæren vil gerne deltage i de enkelte delegeretmøder.

14. Forslag til mødeplan for 2017

Mødeplanen godkendes. Der er enighed om, at møderne fremover begynder kl. 18.30. Hovedstyrelsesseminaret finder sted 21. februar kl. 18 på Jaruplund Højskole. Udvalgsberetningerne aflægges også fremover på hovedstyrelsesmøder og udsendes ikke på forhånd.

15. Eventuelt

Tine Andresen oplyser, at Rejsemessen i Herning i 2017 afholdes i weekenden 24.-26. februar. Her kommer ca. 65.000 besøgende i løbet af weekenden, og vi når ud til en masse mennesker; det er en stor succes.

Jens A. Christiansen oplyser, at der den 1. november 2016 kl. 14.00-16.30 på Flensborghus afholdes en reception for Bernd Engelbrecht, en kombination af hans 25 års jubilæum og hans afsked ved årsskiftet. Derudover byder han velkommen til Natalie Aumüller, SSF's nye FSJ'ler

Som afslutning synges "Septembers himmel er så blå".

26.09.2016

JAC/jh